

ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ЕФІРНИХ ОЛІЙ ДО СКЛАДУ ГЕЛЮ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ВУГРОВОЇ ХВОРОБИ

Вишневська Л.І., Кисельова К.Є.

Національний фармацевтичний університет

Вугрова хвороба (*acne vulgaris* – вугри вульгарні, звичайні) – одне з найбільш поширених захворювань шкіри. За статистичними даними, біля 70-95 % осіб в різних країнах світу хоча б раз у житті мали епізод акне. Зазвичай вугри розвиваються у підлітковому віці через діяльність сальних залоз, які контролюються статевими гормонами, у період статевого дозрівання і тривають 4-5 років (юнацькі вугри), пік захворюваності припадає на 14-17 років у дівчат і на 16-19 років у юнаків, а у частини пацієнтів захворювання триває 10-12 і більше років із переходом у зрілий вік (вугри дорослих).

За даними вітчизняних авторів (О. Денисенко, 2013), у різних регіонах України вульгарні вугри реєструють у 80-90 % підлітків та в 37-42% осіб, старших 25 років. Однак, бувають випадки, коли вугри з'являються в більш дорослому віці, а також у маленьких дітей, тоді це може свідчити про супутні захворювання. Це захворювання сальних залоз шкіри, тому вугри виникають на шкірі там, де є велика кількість сальних залоз (обличчі, шиї, верхній половині тулуба), тож негативно впливає на психоемоційний стан пацієнтів. Останній звіт експертів Глобального Альянсу з покращання наслідків акне підкреслює важливість розгляду його як хронічного захворювання, що спричиняє серйозний вплив на якість життя пацієнтів і потребує активних терапевтичних підходів, характеризується гіперпродукцією шкірного сала (себорея), порушеннями процесів фолікулярної кератинізації (зроговіння фолікулярного епітелію), колонізацією *Propionibacterium asnes* та запаленням.

Розвитку вульгарних вугрів та їх тяжких форм сприяють також розлади системного й локального імунітету, ендокринні захворювання (цукровий діабет та ін.), обмінні порушення, захворювання органів системи травлення, хронічні вогнища інфекції, зміни мікроциркуляції тощо.

Лікування вульгарних вугрів є комплексним, яке включає застосування засобів системної та місцевої дії, спрямованих на патогенетичні чинники розвитку дерматозу: засоби, що нормалізують процеси кератинізації (ретиноїди), роботу сальних залоз (цинку окис, цинку сульфат), антибактеріальні та протизапальні засоби, комплекси вітамінів, антиандрогенні й гепатопротекторні препарати та ін. Для лікування вульгарних вугрів та проявів постакне також застосовують фізіотерапевтичні методи (кріо-, фото-, лазеротерапія тощо).

Вже стали традиційними та змогли себе позитивно зарекомендувати при лікуванні акне ефірні олії – орегано (має протизапальні й антибактеріальні властивості), чайного дерева (володіє протигрибковими, антибактеріальними і протизапальними властивостям), лаванди (в'язучий ефект – допомагає очистити пори, збалансовуючи роботу сальних залоз, виноградних кісточок, шипшини, календули (заспокійливі, протизапальні та відновлювальні властивості), розмарину (відновлювальні, антибіотичні та протизапальні властивості, які пришвидшують процес загоєння шкіри після акне).